

documentat en lletres aràbigues com a hort, i partida forana, de la ciutat de Mallorca, en el còdex aràbic del *Rept.* (f. 31r i trad. pp. 25 i 279 de l'ed. Busquets). Car el poble andalús de *Junera* prop de Gaucín (prov. Màlaga) no deu ser res més que el resultat d'una altra dissim. de *n-n*; però em guardo ja d'assegurar-ho de *Zuñeda*, poble de prop de Bribiesca (prov. Burgos) car és molt al Nord, i encara que una dissim. de palatalitat *ǧ > dz*- no fóra inconcebible, apareix amb sorda *Çonnedà* en docs. de 1230 i 1231 (Mz.Pi., *Do.Li.* 252.17, 53.9).

Descarto en canvi altres supòsits que hom ha fet o podria fer. No va amb *Joanet / Joanes* (V. aquest article) car es trobaria *-ven-* o *-van-* en algunes de les mencions antigues, i aquí tenim *June-* uniforme en un sens fi de testimonis, des de set anys després de la rendició del reialme moro de Lleida. Casual una vaga semblança amb un NP aràbic *al-Ġunâid*. Òbviament impossible pensar a derivar-lo de JUNCUS, -ETA: no ignorem els elements de la fonètica històrica catalana (CE recolzat en consonant era incommovible).

Altrament notem que, entre els noms de partides del terme de Juneda, col·leccionades per Mn. Segura (*Bu.Ass.Exc.Cat.* XII, 23) hi ha força arabismes: *Margalef*, *Biniferri*, *Safrà*, *Eixalà*, *Curiola < alqueriola*.

Juri, V. *Sant Juri* (a Crevillent)

Jussà. En la monografia de *Castellerçol* per Pladevall: *La Vall jussà*, nom d'un paratge citat en un doc. de 1515, deu ser err. de lect. (o alteració popular) en lloc de *Lo Vall Jussà* 'el sot (o fossa) de més avall, inferior'.

JUSSEU

Poble de la Baixa Ribagorça, ja fronterer de l'aragonès, 8 k. a l'O. de Benavarri.

PRON. LOCAL. *çuséu* es la que vaig anotar pertot: a Casserres (XVI, 119), a Peralta (id., 144), a Tolba (id., 164), a St. Esteve de Llitera (XVII, 165), a St. Esteve del Mall (XIX,35), a Lasquarri (XIX, 141), i àdhuc a Alfarràs (XVII, 151); tots ells pobles de parlar apitxat, on la *j* es torna *ç* i ensordeixen les *s*. llevat d'Alfarràs, on es manté la distinció, però és el poble més llunyà, on no havent-hi tradició local d'aquest nom, deuen imitar la pron. d'aquella rodalia; a Jusseu mateix, oït igual durant l'enq. d'allí, 1965 (XLIX, 11-20).

MENCIONS ANT. 987: --- *Jonsedb* --- *Jonsed* --- *Jonsed* --- (Abadal, *P. i R.*, nº 270) [amb una *n* que no retrobem enlloc més]; 1067: *Josset* (*Li.Fe. Ma.* I, 154); 1067: (Monfar, *Hist.de los Cond. de Urgel* I, 330) = al doc. anterior?; 1212: «*Jusse* --- Merle --- Serb --- Vallabriga --- Capella ---» (*BABL* IV, 31); 1276: *Juseu*, donació del castell i vila de Juseu lo

Jusseu?] a Jacme de Montclús (Mtz.Fdo., *DocValACA* I, 2050); 1276: *Juseu* (Soldevila, *Pere el Gran*, I, 2ª, A-45.76); 1277: *Juseu* (id.id. A-52.83); 1279: Bartholomeo Soferre, portionario ecclesie de *Iusseu* (*Rationes Decimarum*, p.121); *Iusseu* (3 vegades) (ibid., p. 122); 1280: *Iusseu* (3 vegades) (o.c., p. 141); 1495: *Juseu*, 27 cases en aqueix fogatge; 1524: id. en el *Lucero* de Benasc (XLVII, 39); 1554: id. (Moner, *Bibl. Escr. Rbg.* 88).

La posició de Jusseu és impressionant: amb les cases bastides entorn d'un prominent turonet rocós, entre rodó i quadrat. amb les ruïnes, a dalt, del castell i d'un santuari o vella església: *St. Julià*; des d'on el país baixa fortament —amb vistes desembarassades al lluny— cap a ponent, daltbaix als fondals d'Aguinaliu, de Fonç i de Graus. Ruïnes i tot plegat, tot ens orienta cap a un lloc, i sens dubte un nom, molt antics.

ETIMOLOGIA. No és clara. (1) En un nivell purament romànic, és fàcil pensar en un col·lectiu JUNCETUM de JUNCUS (com *Joncet* art. supra). Però entre les mencions antigues només el doc. de 987 guiaria un poc, cap això. Totes les altres s'hi oposen rotundament. Per tota mena de raons. (1): La *n* només apareix en aquest document, enlloc més en els altres onze, entre ells 8 dels Ss. XI-XIV, quasi tan antics com aquell (60 anys més tard): *-us-*, sempre sense la *n*; que encara que el doc. de 987 repeteixi tres cops, és cosa d'un sol copista o editor.

(2) Hi ha *s* unànime en tots 12 docs., en alguns molt repetida (8 o 10 vegades), i en la pronúncia actual; que allí, com en tota la zona circumdant, distingeix impertorbablement la *ç* de la *s*:¹ enlloc amb *c*.

(3) Encara que la *-t-* es perdi en aragonès vulgar en certes combinacions (sobretot, i quasi només, en *-tu*, a Jusseu mateix hi ha qui diu *pray*)² no n'he vist casos en *-E(T)U* ni en la toponímia, tot i haver recollit en les enq. de 1965 i 1966, tota la de l'alt Aragó; però si és amb *é*, es manté la *-d-*: tenim *Troncedo* (poblet entre Graus i la Peña Montañesa). Si de cas, altres fenòmens, sobretot manteniment de la sorda, el fet típic alt-aragonès: *Serveto*, *Nocito* etc.; o bé la cosa típica de l'aragonès vulgar, que és reduir el diminutiu *-et a -é* (*cbiqué*). A Aguinaliu recullo el NL menor *Timonedo* (LIX, 20); i en el terme mateix de Jusseu vaig recollir la «Font del *kanèb*» (CANNETUM).

(4) Encara en aquesta zona es manté la distinció entre *é* i *ç* la pron. *çuséu* (pertot amb *e* oberta) és, doncs, contrària a *-ETUM*.

(5) Potser no manca de valor la grafia amb *-ss-* doble de moltes de les mencions ant. (1067, 1212, 1279, 1280, repetida 6 vegades), mentre que una *s* simple és més fàcil que sigui ortografia imperfecta). Sobretot els arguments 1, 2 i 3 són decisius: descarten la via JUNCETUM rotundament, en forma que